

Dorpsprogramma Roswinkel
2011 - 2016

Emmen Revisited is een unieke samenwerking tussen mensen en organisaties die zich inzetten voor de wijken en dorpen in de gemeente Emmen. De gemeente, wooncorporaties Lefier, Domesta en Woonservice, politie, Sedna en bewoners werken samen aan een prettige woon- en leefomgeving.

Zie voor meer informatie www.emmenrevisited.nl

Dorpsprogramma Roswinkel

2011 - 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
1. Kennismaken met Roswinkel	9
2. Processtappen dorpsprogramma Roswinkel	10
3. Wonen in Roswinkel	12
4. Woonomgeving in Roswinkel	14
5. Sociaal klimaat in Roswinkel	16
6. Voorzieningen in Roswinkel	17
7. Samenwerken in Roswinkel	19
Ondertekening	20

Bijlage: Werkwijze Emmen Revisited

Voorwoord

Voor u ligt het dorpsprogramma voor Roswinkel. Hierin staat waaraan bewoners en organisaties de komende jaren in Roswinkel willen werken om de woon- en leefkwaliteit in het dorp te verhogen.

Het programma is het resultaat van een intensieve samenwerking van bewoners en organisaties in Roswinkel. Op initiatief van Emmen Revisited (ER) is gesproken met veel mensen, zijn wensen en plannen geïnventariseerd en is gekeken naar allerlei ontwikkelingen die op Roswinkel afkomen.

In dit programma staan de doelen en maatregelen, waaraan alle partijen – organisaties én bewoners - zich de komende jaren willen verbinden. Deze doelen en maatregelen worden vertaald in een uitvoeringsagenda met daarin activiteiten en projecten waarmee bewoners en organisaties aan de slag gaan. Het ER-dorpsteam van Roswinkel, waarin bewoners en organisaties in het dorp met elkaar aan tafel zitten, zorgt voor de permanente bewaking van de voortgang van het programma en de uitvoeringsagenda.

Met het dorpsprogramma én het ER-dorpsteam gaan partijen de uitdaging aan om de komende jaren gezamenlijk te werken aan de kwaliteit van Roswinkel. Dank daarom aan iedereen die aan dit programma heeft bijgedragen!

Namens de kernpartners van Emmen Revisited,

Ton Sleeking
Voorzitter Stuurgroep Emmen Revisited
Emmen, 1 juli 2011

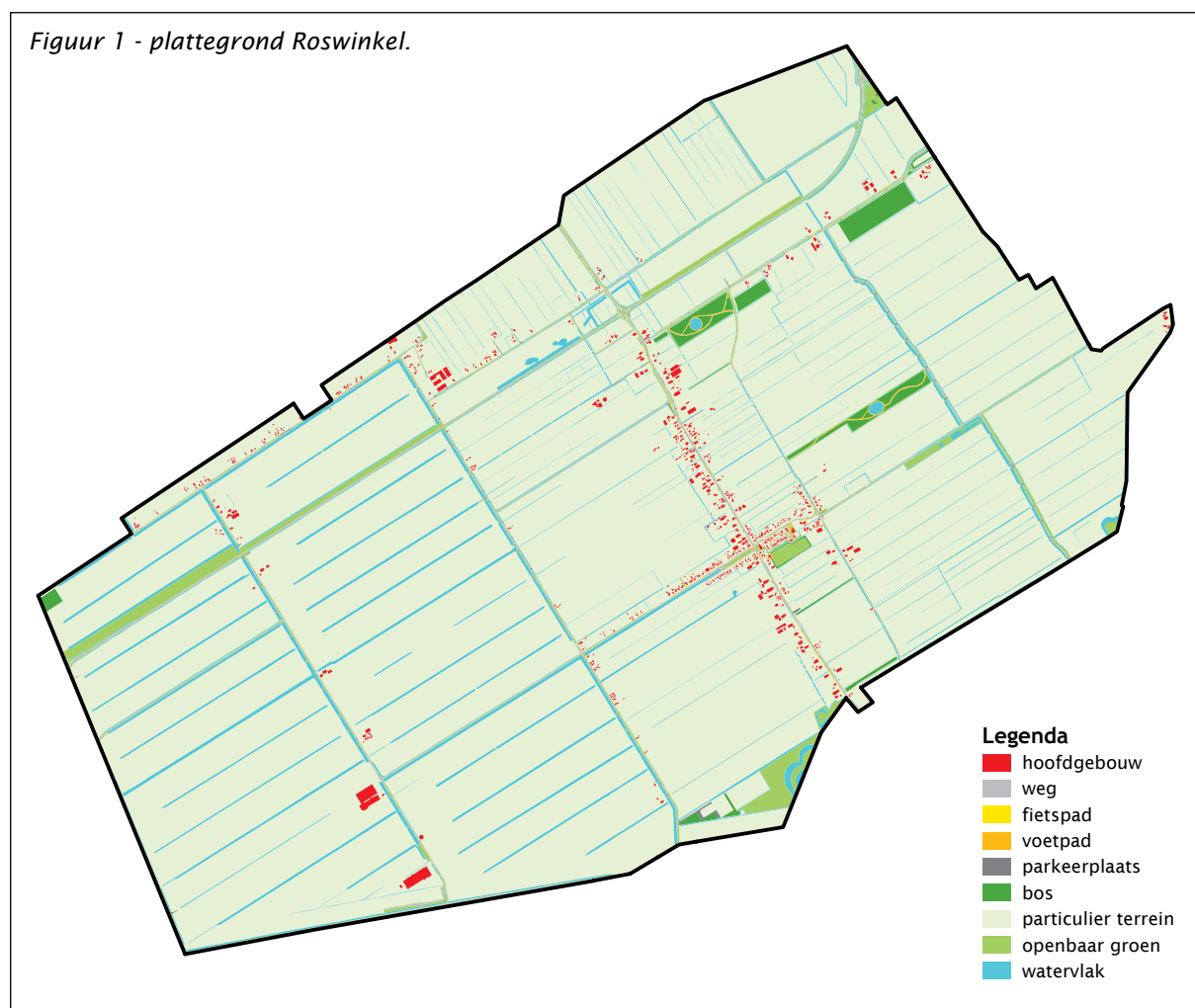
1. Kennismaken met Roswinkel

Roswinkel, een ontginningsdorp dat in de Middeleeuwen is ontstaan op een zandrug van Westerwolde. Het was omringd door het Bourtangermoeras. Nu is het een streekdorp, dat net als de meeste veenkoloniën hoofdzakelijk bestaat uit lintbebouwing. Al vormt het deel 'Stad' daarop een opvallende uitzondering.

Bezienswaardig zijn de Nederlands Hervormde kerk uit 1759 en het kunstwerk 'Fort voor het Water' bij het riviertje de Runde. De omgeving van Roswinkel bestaat voornamelijk uit landbouwgronden, waar een gedeelte van de Runde zich doorheen slingert.

Roswinkel telt ruim 800 inwoners. Het dorp heeft een openbare basisschool, een dorpshuis en een theaterboerderij. Voor andere voorzieningen is het dorp aangewezen op nabijgelegen grotere dorpen als Ter Apel en Emmer-Compasuum. Het aantal verenigingen is relatief groot. Bekende jaarlijkse activiteiten zijn de meimarkt en het oogstfeest.

In figuur 1 is de plattegrond van Roswinkel weergegeven.

2. Processtappen dorpsprogramma Roswinkel

Emmen Revisited is in 1997 gestart in de drie naoorlogse wijken Angelslo, Emmerhout en Bargeres. Vanwege de succesvolle aanpak, is in 2007 besloten om de werkwijze uit te breiden naar alle wijken en dorpen in Emmen. Snel daarop ontstond de discussie of deze aanpak, die in de drie wijken tot stand was gekomen, niet te grootschalig en complex was voor de kleinere dorpen in Emmen. Zo ontstond binnen Emmen Revisited het idee om: de algemene aanpak van Emmen Revisited te hanteren bij wijken en dorpen van méér dan 1.500 inwoners; voor dorpen onder de 1.500 inwoners te zoeken naar een vereenvoudigde aanpak. In Roswinkel en Weerdinge is dit aan de hand van een pilot uitgetoet. Op basis van de ervaringen in deze dorpen kan een definitief ontwerp voor de ER-werkwijze in de kleine dorpen gemaakt worden.

Het dorpsprogramma Roswinkel

Op 1 januari 2009 is gestart met de ontwikkeling van een dorpsprogramma voor Roswinkel. Tijdens het programmatraject zijn de volgende processtappen ondernomen:

1. Aanwijzen van een dorpscoördinator, die tevens het dorpsprogramma ontwikkelt.
2. Kennismakingsgesprek tussen de dorpscoördinator en het bestuur van Plaatselijk Belang Roswinkel.
3. Uitleg van de dorpscoördinator op een algemene ledenvergadering van Plaatselijk Belang over:
  - de organisatievorm van ER met dorpssteam en dorpsplatform;
  - de werkwijze van Emmen Revisited: programmabouw op basis van de thema's wonen, woonomgeving, sociaal klimaat en voorzieningen en gericht op doelen en maatregelen als basis voor de concrete uitvoering;
  - het opzetten van een lokaal uitvoeringsoverleg.
4. Gesprek tussen de dorpscoördinator en het bestuur van Plaatselijk Belang over het te volgen proces. Met als resultaat het organiseren van een uitvoeringsoverleg, gekoppeld aan de bestuursvergaderingen van Plaatselijk Belang. Vervolgens een dorpsplatform organiseren en tenslotte een dorpssteam samenstellen.
NB: in de standaard werkwijze van ER wordt de omgekeerde volgorde gevolgd: eerst een lokaal team samenstellen, daarna een wijk- of dorpsplatform organiseren en tenslotte een uitvoeringsoverleg.
5. Een brief aan alle bewoners van Roswinkel met daarin uitleg over het programmatraject en de vorm en functie van een dorpsplatform. Met daarbij de uitnodiging om aan het platform deel te nemen. Het resultaat: 15 bewoners van Roswinkel die meedachten.
6. Drie bijeenkomsten van het dorpsplatform van juni t/m september 2009 met als onderwerpen:
  - een uitleg over de ER-werkwijze;
  - inventarisatie van sterke/zwakke punten en kansen/bedreigingen in Roswinkel ten aanzien van de vier ER-thema's: wonen, woonomgeving, sociaal klimaat en voorzieningen.
7. Maken van een eerste concept dorpsanalyse + -programma en op basis daarvan een opzet voor een uitvoeringsagenda.

8. Voeren van 'beleidsgesprekken' door de dorpscoördinator met medewerkers van de gemeente over de onderwerpen woningmarkt en verkeer.
9. Opzet van een ER-dorpsteam in Roswinkel. Besloten werd het dorpsteam 2-maandelijks bijeen te laten komen en het uitvoeringsoverleg eraan te verbinden. De samenstelling van het dorpsteam is als volgt:
  - dorpscoördinator en opzichter (gemeente Emmen);
  - vertegenwoordiger van Lefier;
  - vertegenwoordiger van Sedna;
  - twee bestuursleden van Plaatselijk Belang;
  - op afroep: de wijkagent.
10. Brief aan alle bewoners over het concept-dorpsprogramma inclusief uitvoeringsagenda. Met daarbij de uitnodiging voor een inloopbijeenkomst voor bewoners op 23 april 2010 om hierop te kunnen reageren. Het resultaat: 60 bewoners die ongeveer 60 reacties hebben achtergelaten.
11. Dorpsplatformbijeenkomst op 12 mei 2010 om de reacties te bespreken en het concept-dorpsprogramma bij te stellen.
12. Instemming met het dorpsprogramma en de uitvoeringsagenda door het ER-dorpsteam op 3 juni 2010.
13. Dorpsplatformbijeenkomst op 7 februari 2011 om laatste reacties over het concept-dorpsprogramma op te halen.
14. Van 2 tot 14 mei konden bewoners reageren op het concept-dorpsprogramma. In het buurthuis stond een Emmen Revisited-brievenbus, hierin konden ze een idee en/of mening achter laten over de maatregelen in het dorpsprogramma. Het resultaat: drie reacties.
15. Formele vaststelling van het dorpsprogramma door de kernpartners van Emmen Revisited in Roswinkel (gemeente Emmen, Lefier en Plaatselijk Belang).
16. Formele ondertekening van het dorpsprogramma door de kernpartners op 1 juli 2011.

De algemene werkwijze van ER staat beschreven in de bijlage achterin dit programma.

3. Wonen in Roswinkel

Krimp in Roswinkel?

De gemeente verwacht dat de bevolking gemeentebreed gaat krimpen en dat de bevolkingsaantallen in dorpen het sterkste terug gaan lopen. In welke mate dat in Roswinkel gebeurt is niet duidelijk. Bevolkingsprognoses op wijk- en dorpsniveau zijn er namelijk niet. Bewoners en dorpsprofessionals in Roswinkel, hebben geen duidelijk beeld over de toekomst. Het dorp ziet dat huurwoningen niet verhuurd worden en dat er niet of nauwelijks vraag is naar de paar bouwkvelds in het dorp. Er is behoefte aan meer zicht op de toekomstige situatie op de woningmarkt in Roswinkel.

Vergrijzing en ontgroening

Vergrijzing (meer 65+'ers) en ontgroening (minder kinderen onder de 15 jaar) komt ook in Roswinkel voor. De verwachting voor de komende tientallen jaren is dat deze ontwikkelingen gemeentebreed gaan doorzetten. In hoeverre dit ook in Roswinkel gaat gebeuren is niet duidelijk. Het dorp (bewoners én dorpsprofessionals) heeft geen zicht op de huidige en toekomstige markt voor geschikte (zorg)woningen voor ouderen. Hier zou meer zicht op moeten komen.

Woningen voor starters en jongeren

Over de huisvestings situatie van starters en jongeren (wel of geen tekorten?) bestaat in het dorp geen eenduidig beeld. Enerzijds is er de wens vanuit het dorp om haar starters te behouden, maar anderzijds is er ook de twijfel of Roswinkel zijn starters wel voldoende heeft te bieden. Ook heeft het dorp geen eenduidig beeld van het type woningen waar jongeren en starters naar op zoek zijn. Nader onderzoek zou hierin inzicht moeten geven. Wooncorporatie Lefier herkent, op basis van de inschrijvingen voor huurwoningen, niet of nauwelijks huisvestingsproblemen voor starters in Roswinkel.

De huurwoningmarkt in Roswinkel

Wooncorporatie Lefier ziet op dit moment een beperkte vraag en korte wachtrijen voor huurwoningen in Roswinkel. Voor de toekomst verwacht Lefier een lagere vraag naar huurwoningen, als gevolg van de krimp en de algemene welvaartstijging. Dit is voor Lefier aanleiding om nu al te koersen op afbouw van haar huurwoningen in het dorp. Op dit moment heeft Lefier nog 45 huurwoningen, maar de meeste woningen staan op de verkooplijst (NB: verkoop bij mutatie) of worden gesloopt. Lefier wil op termijn slechts 14 huurwoningen over houden. Vanuit het dorp en de gemeente wordt betwijfeld of dit aantal niet te gering is.

De koopwoningmarkt in Roswinkel

Ondanks het aantrekkelijke landelijke karakter van Roswinkel is er de afgelopen jaren nauwelijks vraag naar koopwoningen in het dorp geweest. Desondanks vindt het dorp een beperkte uitbreiding van het aantal koopwoningen wenselijk met het oog op de instandhouding van het draagvlak voor voorzieningen. Het dorp schat in dat er markt is voor een beperkt aantal kvelds in de dorpskern (inbreiding).

De gemeente is echter van mening dat er in de komende jaren geen verdere uitbreiding van het aantal woningen moet plaatsvinden, uitgezonderd de invulling van twee bouwkvelds aan het Roswinkelkanaal.

Het dorp en de gemeente vinden beide wel dat het landelijke karakter van het dorp behouden moet blijven. Het dorp is verder van mening dat het onderhoud aan een aantal bestaande koopwoningen en het bijhouden van woonerven voor verbetering in aanmerking komen.

Doelen en maatregelen 2010 - 2015

De conclusie die we kunnen trekken uit de dorpsanalyse is dat er nog onvoldoende zicht is op de toekomstige ontwikkeling van de woningmarkt in het dorp. De vraag is met name hoe het zit met de komende krimp in het dorp en met de markt voor huurwoningen en woningen voor starters/jongeren/ouderen. Organisaties en bewoners vinden daarom dat er moet worden gewerkt aan het volgende gemeenschappelijke doel:

- een beter zicht op het woningaanbod in Roswinkel in relatie tot de toekomstige vraag op de woningmarkt;
- dit moet de basis zijn voor de aanpassing van de woningvoorraad aan de huidige en toekomstige vraag.

Om deze doelen te vertalen moet invulling worden gegeven aan de volgende maatregelen:

- nadere analyse van de woningmarkt, gericht op krimp, starters/jongeren, ouderen en huurwoningen;
- verkopen van twee bouwkavels aan het Roswinkelerkanaal;
- heroriëntatie op de verkoop en sloop van huurwoningen.

Een overzicht van bovenstaande doelen en maatregelen is weergegeven in figuur 2.

4. Woonomgeving in Roswinkel

Kwaliteit van de woonomgeving

De bewoners hebben over het algemeen weinig klachten over de kwaliteit van de woonomgeving. Wel wordt er met de aanwezigheid van vele oude bomen in het dorp aandacht gevraagd voor het bomenbestand en voor de wisselende kwaliteit van wegbermen. Dit laatste wordt veroorzaakt door een combinatie van zwaar (landbouw)verkeer en de constructie van de bermen. Tenslotte wordt er aandacht gevraagd voor een algemeen onderhoudsprogramma voor het openbaar gebied, waarbij betrokken organisaties beter samenwerken en zaken op elkaar afstemmen.

Bij al deze zaken onderkennen zowel de gemeente als Plaatselijk Belang dat bewoners een grotere rol kunnen én moeten spelen in het beheer en onderhoud van de woonomgeving.

Samenspraak bij afhandelen knelpunten woonomgeving

De gemeente wil een impuls geven aan het beheer en onderhoud van groen en grijs. Het streven is om dit te doen op basis van beeldkwaliteitplannen. Verder wil de gemeente beheer en onderhoud veel meer dan tot nu toe op elkaar afstemmen, in samenspraak met bewoners.

De plek om dit te doen is het uitvoeringsoverleg, waarin knelpunten in het openbaar gebied worden besproken en afspraken worden gemaakt over de afhandeling. In het uitvoeringsoverleg zitten mensen van Plaatselijk Belang Roswinkel en van de gemeente Emmen. Een belangrijke actie daarbij is de jaarlijkse dorpschouw, waarbij bestuursleden van Plaatselijk Belang en een opzichter van de gemeente een rondgang maken door het dorp. Deze dorpschouw is al meerdere keren gehouden en blijkt een succes. De aandachtspunten die daarbij naar voren komen worden opgenomen in de actielijst van het uitvoeringsoverleg.

Inzet voor de toekomst is om het uitvoeringsoverleg te verbeteren door de activiteiten van alle partijen beter op elkaar af te stemmen en de zelfwerkzaamheid van bewoners te versterken.

Verkeersveiligheid

Bewoners van Roswinkel maken zich zorgen over de verkeersveiligheid in hun dorp.

Specifieke punten van kritiek:

- doorgaande fietsverbindingen buiten de bebouwde kom zijn onvoldoende verlicht;
- auto's rijden te snel in het dorpscentrum en over het Oude Schuttingkanaal, de Zanddijk en de Lagewijk.

Vanuit de organisaties - met name gemeente, provincie en politie - worden hierin op voorhand geen verbeteringsmaatregelen voorzien. Enerzijds vanuit beleidsmatige overwegingen (geen verlichting van fietspaden buiten de bebouwde kom), anderzijds vanuit de inschatting dat het rijgedrag op de bewuste plekken niet zodanig afwijkt van andere wegen dat hiervoor momenteel specifieke maatregelen gerechtvaardigd zijn.

Het dorp en de organisaties denken op dit moment verschillend over de verkeersveiligheid. Het dorpssteam van Roswinkel heeft afgesproken om dit onderwerp in ieder geval goed in de gaten te houden en indien nodig maatregelen te nemen. Verkeersveiligheid staat vanaf nu als een vast item op de agenda van het dorpssteam.

Doelen en maatregelen 2010 - 2015

De conclusie van de dorpsanalyse is dat het beheer en het onderhoud van de woonomgeving in Roswinkel op een aantal plekken verbetering behoeft en permanente aandacht vraagt. Organisaties en bewoners vinden daarom dat er moet worden gewerkt aan de volgende gemeenschappelijke doelen:

- een hogere kwaliteit van de woonomgeving;
- een beter beheer en onderhoud van de woonomgeving;
- een betere verkeersveiligheid;
- een betere verlichting.

Om deze doelen te bereiken moet invulling worden gegeven aan de volgende maatregelen:

- verbeteren van het bomenbestand;
- verbeteren van wegbermen;
- voortzetten van structureel uitvoeringsoverleg;
- periodiek houden van een dorpschouw;
- monitoren en evalueren van de verkeersveiligheid in het dorp.

Een overzicht van bovenstaande doelen en maatregelen is weergegeven in figuur 3.

5. Sociaal klimaat in Roswinkel

Roswinkel lijkt een dorp waar het met het sociaal klimaat goed zit. In de gesprekken met bewoners en het dorpsplatform kwamen geen zware knelpunten naar voren. Alleen op het punt van het activiteitenaanbod in het dorp werden vraagtekens gezet.

Verenigingen en activiteiten

Roswinkel kent vele verenigingen en daarmee door het jaar heen veel activiteiten. Door het ontbreken van een goed overzicht van (verenigings)activiteiten worden niet alle activiteiten in het dorp goed op elkaar afgestemd. Ook is niet duidelijk of het activiteitenaanbod in het dorp wel goed aansluit bij de vraag van de bewoners.

Jongeren

Tijdens een inloopbijeenkomst over het dorpsprogramma hebben jongeren aangegeven dat er in Roswinkel te weinig sportieve/recreatieve mogelijkheden zijn en dat er te weinig activiteiten worden georganiseerd. De gemeente heeft een basisbudget beschikbaar gesteld voor de realisering van een multifunctioneel speelveld. Sedna ziet mogelijkheden om met de jongeren een activiteitenaanbod te ontwikkelen.

Ouderen

Een aantal bewoners van Roswinkel vraagt zich af in hoeverre de bestaande activiteiten voor ouderen bekend zijn. Sedna onderkent dit en is bereid hier nader onderzoek naar te doen. Hierbij moet ook worden gekeken naar het functioneren van de dorpswebsite www.roswinkel.com

Doelen en maatregelen 2010 - 2015

De conclusie van de dorpsanalyse is dat er als gemeenschappelijk doel moet worden gewerkt aan:

- een betere informatievoorziening over het aanbod van (verenigings)activiteiten;
- een betere afstemming van activiteiten voor bewoners, met name jongeren en ouderen.

Om deze doelen te bereiken moet invulling worden gegeven aan de volgende maatregelen:

- ontwikkelen van een dorpsagenda met een compleet activiteitenoverzicht;
- onderzoeken van de vraag naar activiteiten in het dorp, zowel voor ouderen als voor jongeren.

Een overzicht van bovenstaande doelen en maatregelen is weergegeven in figuur 4.

6. De voorzieningen in Roswinkel

De afgelopen jaren liep het voorzieningenaanbod, waaronder de supermarkt en de christelijke basisschool, in Roswinkel terug.

Dorpshuis 't Stadhoes

Het dorpshuis 't Stadhoes dateert oorspronkelijk uit 1983 en verving een oude gymzaal. Het had een gymzaal, een biljartkamer en een vergaderzaaltje. Sinds 1991 is het dorpshuis in eigendom van de stichting Dorpshuis Roswinkel; deze stichting is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud en het beschikbaar stellen van ruimten. In 1996 is het verbouwd en vond er een uitbreiding plaats. Sindsdien is er een grote vergaderruimte, bar en keuken bijgekomen.

In het dorpshuis zijn een peuterspeelzaal ('t Pinkeltje), de jeugdsoos, de gymnastiekvereniging REO, een pedicure, verschillende biljartgroepen, een sjoelclub en een vrouwengroep gevestigd. Het algemene beeld is dat het dorpshuis goed wordt gebruikt, maar er is nog wel ruimte voor extra activiteiten. De financiële positie van het dorpshuis is een punt van aandacht.

Theaterboerderij De Noorderbak, café Pagters, café De Harmonie en het Schulte-hoes/De Open Hof

Naast het dorpshuis zijn er nog enkele voorzieningen in Roswinkel waar activiteiten plaatsvinden. De Noorderbak is een theateraccommodatie met een regionale functie, die jaarlijks ca. 20.000 bezoekers trekt. De toneelvereniging en de muziekvereniging van Roswinkel maken hiervan gebruik.

Café Pagters en De Harmonie zijn meer lokaal gericht. Hier hebben enkele activiteiten voor ouderen hun onderkomen. Daarnaast heeft Roswinkel accommodatieaanbod in Het Schulte-hoes en De Open Hof. De laatste is verbonden met de protestantse gemeente Roswinkel/Weerdinge. Deze ruimten worden eveneens gebruikt voor activiteiten.

Basisschool de Dreske

Na het vertrek van de christelijke basisschool naar Nieuw-Weerdinge, ongeveer zes jaar geleden, is de openbare basisschool (met ca. 40 leerlingen) nog de enige school in het dorp. De bewoners geven aan dat het voortbestaan van de school – zeker met alle krimpberichten in gedachten – mede afhankelijk is van een zo volledig mogelijke instroom van kinderen uit Roswinkel. Inmiddels is de school bezig om haar positie in het dorp te versterken. Dit door te werken aan kwaliteitsverhoging van het onderwijs, steeds meer de samenwerking te zoeken met Sedna en de peuterspeelzaal, door de Brede School nieuw leven in te blazen en door een actieve opstelling richting potentiële nieuwe ouders.

De gemeente is momenteel bezig met de ontwikkeling van een nieuw accommodatiebeleid. Hierbij wordt ingegaan op de toekomst van de voorzieningen in de gemeente. De bijdrage van voorzieningen aan de leefbaarheid in wijken en dorpen staat daarbij centraal. Daarnaast gaat het nieuwe accommodatiebeleid uit van een gebiedsgerichte (bovenlokale) benadering van voorzieningen in plaats van een lokale benadering. Dit beleid geldt ook voor de kindvoorzieningen in de gemeente (de schoolse en voorschoolse instellingen).

In Roswinkel moet de komende jaren gewerkt worden aan een gezamenlijke visie van alle partijen (schoolse en voorschoolse instellingen, bewoners en gemeente) op de toekomst van de kindvoorzieningen in het dorp.

Toeristische, recreatieve en sportvoorzieningen

Roswinkel heeft de beschikking over een aantal toeristisch-recreatieve verblijfsvoorzieningen in de vorm van enkele Bed & Breakfast's, een hotelaccommodatie (bij theaterboerderij De Noorderbak) en drie campings.

Qua sportvoorzieningen beschikt Roswinkel onder meer over een voetbalvereniging met een eigen sportaccommodatie, een gymnastiekvereniging (in 't Stadhoes) en een ijsvereniging.

Wat betreft toerisme wordt Roswinkel gezien als dorp met potentie. Het dorp is landelijk gelegen en kent door zijn ligging op een zandrug, een interessante variëteit aan landschapselementen. Met name het gebied waar de Runde stroomt is waardevol, met als opvallend element het Fort voor het Water. Een andere bezienswaardigheid is de Nederlands Hervormde kerk uit 1759.

Roswinkel zou zich voor toeristen kunnen versterken door meer wandel- en fietsmogelijkheden rond het dorp te realiseren. Daarbij moet worden gekeken naar de conditie van de huidige wandelpaden en naar de mogelijkheden om het aantal wandel- en fietspaden te vergroten.

Doelen en maatregelen 2010 - 2015

De conclusie van de dorpsanalyse is dat er als gemeenschappelijk doel moet worden toegewerkt naar: Meer toeristisch-recreatieve voorzieningen.

Om dit doel te bereiken moet invulling worden gegeven aan de volgende maatregel:

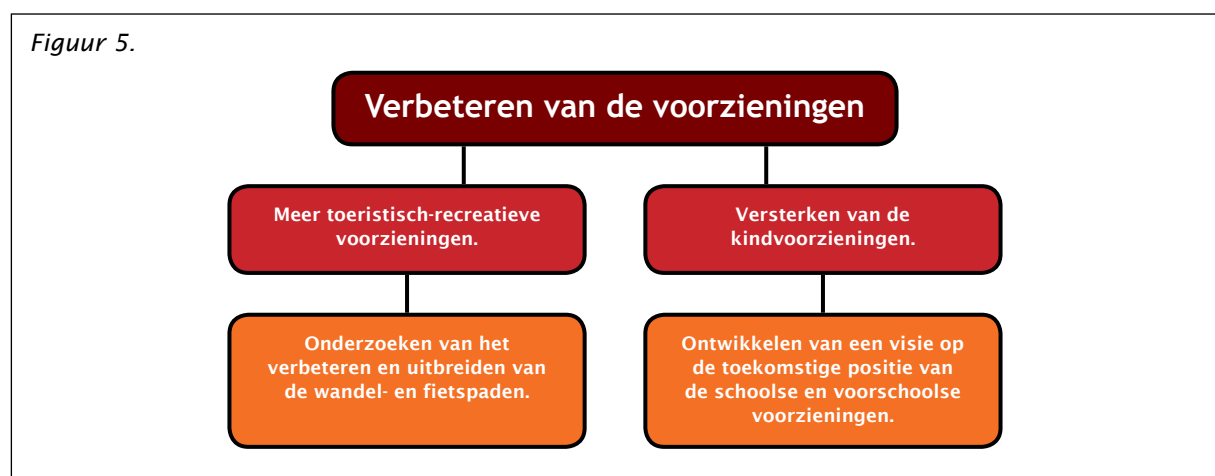
- onderzoeken van het verbeteren en uitbreiden van de wandel- en fietspaden.

Een ander doel is: Het versterken van de kindvoorzieningen in het dorp.

Om dit doel te bereiken moet invulling worden gegeven aan de volgende maatregel:

- ontwikkelen van een visie op de toekomstige positie van de schoolse en voorschoolse voorzieningen.

Een overzicht van bovenstaande doelen en maatregelen is weergegeven in figuur.

7. Samenwerken in Roswinkel

Het verbeteren van de kwaliteit van Roswinkel vraagt om een goede samenwerking tussen bewoners en organisaties. In Roswinkel zien we wat dat betreft het volgende:

- Roswinkel heeft een sterke cultuur van initiatieven vanuit het dorp en zelfwerkzaamheid van bewoners, het verenigingsleven draait geheel op vrijwilligers;
- de bewoners van Roswinkel en de 'dorpsprofessionals' in het dorpsplatform voelen zich sterk betrokken bij het nadenken over de toekomst van hun dorp;
- medewerkers van de organisaties hebben weinig contacten met en in het dorp. Organisaties zien Roswinkel als een actief en positief dorp dat heel goed voor zichzelf weet te zorgen;
- in een uitvoeringsoverleg, tijdens de start van het dorpsprogramma ingesteld, worden de knelpunten rond het openbaar gebied in het dorp besproken;
- een aandachtspunt voor Plaatselijk Belang Roswinkel is de doorontwikkeling van een representerende rol naar een procesrol richting de bewoners, met daarbij de opgave dat zoveel mogelijk bewoners worden betrokken bij de verbetering van Roswinkel.

Om het dorpsprogramma goed uit te voeren is het belangrijk dat bewoners en organisaties dichter bij elkaar komen. Organisaties moeten meer gevoel krijgen voor de ontwikkelingen in het dorp. Bewoners moeten meer zicht krijgen op de processen binnen organisaties.

Nieuwe rolverdeling

Ook is het van belang dat bewoners van Roswinkel gaan werken aan een nieuwe rol, waarbij Plaatselijk Belang niet meer zozeer de vertegenwoordiger is van het dorp tegenover de organisaties. Want 'de' bewoner en 'de' mening van het dorp bestaan niet. Plaatselijk Belang richt zich in haar nieuwe rol, samen met de organisaties meer op de bewaking van het dorpsprogramma. Daarnaast worden de bewoners aangesproken om meer uitvoerende taken op zich te nemen en zo bij te dragen aan het realiseren van het dorpsprogramma. Het ER-dorpsteam van Roswinkel vormt de basis om vanuit die grondhouding met elkaar samen te werken.

Deze nieuwe rolverdeling vraagt om een radicale samenwerkingshouding van zowel organisaties als bewoners. Organisaties en bewoners moeten toewerken naar zoveel mogelijk gezamenlijkheid. Gezamenlijkheid in de probleemdefiniëring (wat is er aan de hand?), in de doelformulering (waar moeten we aan werken?) en in de uitvoering (wat gaan we met zijn allen doen?).

Ondertekening

Onderstaande partijen, de kernpartners van Emmen Revisited in Roswinkel, spreken uit:

- zich achter de doelen en maatregelen in het dorpsprogramma van Roswinkel te stellen;
- en naar vermogen bij te dragen aan de realisering hiervan.

Roswinkel, 1 juli 2011

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A.J. Sleeking', with a stylized, cursive script.

A.J. Sleeking, wethouder Gemeente Emmen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'E. Bel', with a large, circular loop at the top and a long horizontal stroke at the bottom.

E. Bel, directeur Lefier ZuidoostDrenthe

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. Pagters', with a cursive script and a long horizontal stroke at the bottom.

M. Pagters, voorzitter Plaatselijk Belang Roswinkel

Bijlage: Werkwijze Emmen Revisited

Emmen Revisited is een unieke samenwerking tussen mensen en organisaties die zich inzetten voor de wijken en dorpen in de gemeente Emmen. De kernpartners hierbij zijn de gemeente, wooncorporaties en bewonersorganisaties. Deze partners hebben met elkaar het samenwerkingsverband Emmen Revisited opgezet.

In de ruim tien jaar dat het samenwerkingsverband bestaat is een passende werkwijze bedacht voor wijk- en dorpsontwikkeling. Momenteel wordt in twaalf wijken en dorpen volgens de ER-werkwijze gewerkt en er is besloten om deze uit te breiden naar de hele gemeente.

Wijk- en dorpsprogramma's: inspiratiebron voor beweging en energie

In wijk- en dorpsprogramma's wordt vastgelegd wat de verschillende partijen samen willen bereiken. Het opstellen van de programma's geeft een gezamenlijke inhoudelijke focus ('de neuzen in dezelfde richting') en versterkt de netwerken tussen overheid, maatschappelijke organisaties en bewoners in de wijken en dorpen. Het komen tot gezamenlijke doelen is een wezenlijk onderdeel van het ontwikkelen van de programma's. Als deze gezamenlijke doelen zijn geformuleerd, ligt er een goede basis om af te spreken welke partijen welke bijdragen gaan leveren aan het bereiken van deze doelen. Op die manier komt er een samenhangend pakket van projecten en activiteiten van de grond.

De wijk- en dorpsprogramma's, waarin de gezamenlijke doelen en maatregelen van alle partijen beschreven staan, vormen daarmee het uitgangspunt voor wat de partijen in de wijken en dorpen gaan doen.

De doelen in de programma's gelden voor een periode van vijf jaar. Steeds gaat het om gemeenschappelijke doelen. Alle partijen in de wijken en dorpen (inwoners, dorpskenners en organisaties) herkennen zich hierin. Partijen zien in de doelen een gezamenlijk kompas voor datgene dat ze willen bereiken. Omdat de doelen richtinggevend zijn voor de toekomst van de wijken en dorpen, worden ze vastgelegd in het dorpsprogramma en formeel ondertekend door de kernpartners van Emmen Revisited.

Uitvoeringsagenda: aan de slag met activiteiten, projecten en ontwikkelopgaven

De vastgestelde doelen en maatregelen in het dorpsprogramma zijn vertaald in concrete én haalbare activiteiten, projecten en ontwikkelopgaven. Onder het motto 'een ieder draagt bij aan de doelen voor zover dit binnen zijn/haar mogelijkheden ligt', wordt in de uitvoeringsagenda de bijdrage van alle partijen aan het dorpsprogramma Weerdinge geconcretiseerd.

De uitvoeringsagenda dient als stuurinstrument van het lokale team (wijk- of dorpssteam) voor de bewaking van de programmavoortgang. De uitvoeringsagenda is permanent in ontwikkeling. Het lokale team draagt daarbij zorg voor de actualisatie, zodanig dat op elk moment de juiste dingen worden gedaan om het dorpsprogramma te realiseren.

Wijk- en dorpsprogramma: drie processtappen

Bij het opstellen van een wijk- en dorpsprogramma zijn drie processtappen te onderscheiden:

- de analysefase (inventarisatie en diagnose);
- de fase van het formuleren van doelen en maatregelen;
- de fase van het formuleren van activiteiten, projecten en ontwikkelopgaven.

Analysefase

De analysefase is gebaseerd op de drie elementen wijk- en dorpsbeleving, plannen en beleid van organisaties en reeds beschikbaar cijfer- en onderzoeksmateriaal. Op basis hiervan wordt vastgesteld wat er in een wijk of dorp aan de hand is. Wat zijn de sterke en zwakke punten? Voor welke bedreigingen moeten we oppassen? Maar ook: welke kansen liggen er in een gebied?

Fase van het formuleren van doelen en maatregelen

In deze fase wordt door de kernpartners gezamenlijk de ontwikkelrichting van het gebied voor de komende vijf jaar vastgesteld. De kernpartners committeren zich hierbij niet aan de uitvoering. Deze is en blijft een verantwoordelijkheid van de organisaties zelf.

Niet alleen van de kernpartners, maar ook van andere partijen (organisaties én bewoners).

Fase van het formuleren van activiteiten, projecten en ontwikkelopgaven

Hierbij dienen alle partijen in de wijken en dorpen aan te geven welke zaken zij op zich willen nemen, die bijdragen aan de gestelde doelen en maatregelen in het programma voor het gebied. Dan ook komt de inzet van middelen (geld en menskracht) aan de orde en wordt vastgesteld welke partijen welke projecten en activiteiten oppakken, waarmee partijen dan ook de verantwoordelijkheid dragen voor de voortgang en financiering ervan.

Lokale teams: de spinnen in het lokale net

De lokale teams (wijk-/dorpsteams) bestaan uit vertegenwoordigers van de gemeente, de corporatie(s), de bewonersorganisaties, Sedna en de politie. Deze teams spelen een essentiële rol in het functioneren van de wijk- en dorpsprogramma's. Om te beginnen hebben zij een belangrijke rol in het opstellen ervan, samen met het programmabureau Emmen Revisited. Verder zijn de teams verantwoordelijk voor het monitoren en bewaken van de afgesproken doelen en activiteiten. Indien nodig plegen zij interventies wanneer zaken niet naar wens verlopen. Tenslotte rapporteren de wijk- en dorpsteams over de voortgang van de programma's aan het Managementoverleg Lokaal Akkoord Emmen.

Aldus ontstaat er een afgeronde planning- en controlecyclus die de wijk- en dorpsprogramma's verbindt met de beleidsvoering van de partnerorganisaties van Emmen Revisited.

Emmen Revisited
Angelsloërdijk 29a
7822 HK Emmen
(0591) 65 22 11

www.emmenrevisited.nl
emmenrevisited@emmen.nl